

90 ГОДИНИ ОТ ПУБЛИКУВАНЕТО НА ПЪРВОТО БЪЛГАРСКО СПИСАНИЕ ЗА ТЕКСТИЛ - ТЕКСТИЛЕН ПРЕГЛЕД - 1931 ГОДИНА

Ивелин РАХНЕВ

главен редактор

HTC по Текстил, облекло и кожи, ул. Г. С. Раковски 108, стая 406, 1000 София

e-mail: tok.chair@fnts.bg

90 YEARS SINCE THE PUBLICATION OF THE FIRST BULGARIAN TEXTILE MAGAZINE - TEXTILE REVIEW - 1931 INSTEAD OF A PREFACE TO THE REPRINT

Ivelin RAHNEV

editor in chief

SEUTGL, 108 G. S. Rakovski str., room 406, 1000 Sofia, Bulgaria

e-mail: tok.chair@fnts.bg

Abstract

After various bibliographic researches, the distant beginning of the presentation to the Bulgarian textile community of novelties and other information about the textile equipment and production appeared. In its design and implementation, the small book from 1931 is an exact example of the desire for selfless dissemination and exchange of knowledge on general textile issues. Nowadays, the conditions for the existence of the magazine Textile and Garment have changed a lot. While in the early 20th century textile artisan constituted the technically literate elite in the country, today the textile community now consists of technicians, engineers, specialists, teachers, researchers, managers and owners. The community occupies almost all levels, from the 2nd to the 9th qualification level, from the national classifier of professions and positions. Especially in the last 10-15 years, there has been a sharp expansion of applied knowledge and skills - from technical sciences, through economic knowledge, to a wide range of social sciences and humanities: biotechnology, ecology and sustainable development.

These changes directly affect the author's composition and readership of the magazine. In the first issue of the magazine, the authors are owners of textile companies that have received engineering education at European universities. From the second half of the 50's the main authors are already young lecturers in the established departments of mechanical and chemical engineering, as well as economics and organisation of the textile industry. This trend in the writing of the magazine is preserved to this day. In addition, the active participation of students, doctoral students and young assistants who have taken the path of academic growth and meeting the scientific and metric requirements can be pointed out.

The composition of the readership is changing in a similar way. In the beginning, the distribution of the books covered the textile schools and a small number of spinning and weaving mills. For a relatively long period - from the 60's to the 90's the magazine was widely distributed in textile companies, educational units, public libraries and a small group of individual subscribers.

The changes and the transformation of the textile industry in our country in the last 25-30 years have limited the mass distribution. At the same time, the narrowly specialized and scientific nature of the published articles has been preserved. Most of the materials present research results. This greatly limited the mass reading and distribution of the magazine. At present, authors and readers make up the same community.

Key words: magazine Textile and Garment, first issue, reprint.

След различни библиографски проучвания се появи далечното начало на представянето пред българската текстилна общност на новости и други сведения за текстилната техника и производство.

По своя замисъл и осъществяване малката книжка от 1931 година е точен пример на стремеж за безкористно разпространение и обмен на знания по общите текстилни въпроси.

В наши дни условията за съществуване на списание Текстил и облекло много се промениха. Докато в началото на 20-ти век текстилните майстори са съставлявали технически грамотния елит в страната, днес текстилната общност вече се състои от: техници, инженери, специалисти, преподаватели, изследователи, ръководители и собственици. Общността заема почти всички нива, от 2-ра до 9-та квалификационна степен, от националния класификатор на професиите и длъжностите. Особено през последните 10-15 години се наблюдава рязко разширение на прилаганите знания и умения - от техническите науки, през икономически знания, към широкия спектър на обществени и хуманитарни науки: биотехнологии, екология и устойчиво развитие.

Тези промени пряко се отразяват върху авторския състав и читателската аудитория на списанието.

В първия брой на списанието авторите са собственици на текстилни предприятия, които са получили инженерно образование в европейските университети. От втората половина на 50-години основните автори вече са младите преподаватели в учредените катедри по машинно и химично инженерство, а също икономика и организация на текстилната промишленост. Тази тенденция в списването на списанието е запазена и до днес. В допълнение може да се посочи активното участие на студенти, докторанти и млади асистенти, които са поели по пътя на академичното израстване и покриване на научно-метричните изисквания.

По сходен начин се променя и съставът на читателската аудитория.

В началото разпространението на книжките е обхващало текстилните училища и малък брой предачни и тъкачни цехове.

За един сравнително дълъг период - от 60-те до 90-те години списанието масово се разпространяваше в текстилните предприятия, образователните звена, обществените библиотеки и малка група от индивидуални абонати.

Промените и преобразуването на текстилната промишленост у нас през последните 25-30 години ограничиха масовото разпространение.

В същото време се съхрани тясно специализираният и научен характер на публикуваните статии. Материалите в преобладаващата си част представят резултати от научни изследвания.

Това до голяма степен ограничи масовото четене и разпространение на списанието. Към настоящето, авторите и читателите съставляват една и съща общност.

По данни на Националната библиотека "Св. Св. Кирил и Методий" - София, отрасловото списание Текстил и облекло излиза без прекъсване от 1949 година и е приемник на Текстилен преглед, който излиза през 1931 и 1932 г. в Сливен с главен редактор П. Щърбанов.

Вдъхновено от създателите на текстилните катедри в ТУ - София и ХТМУ - София, проф. Агоп Кеворкян и проф. Кирил Димов, списанието е с научно - приложен характер и публикува авторски статии на преподаватели от университетските и изследователските звена, както и от професионалните гимназии по текстил, облекло и дизайн.

Също така, списанието публикува материали от производствените предприятия от текстилната и конфекционната промишленост.

Предназначението на списанието е да представи на тясно специализираната общност в страната и чужбина постиженията от теоретичните и експерименталните изследвания на учените и специалистите от всички гледни точки на текстилната наука и практика.

Основните направления на публикуваните статии обхващат: химичната и механичната технология на текстилните материали, технология и дизайн на шевните изделия, текстилно изкуство, икономика на текс-

тилната промишленост и педагогика на текстилното обучение и образование.

Подборът и рецензирането на статиите са колективно дело на редакционната колегия на списанието и през годините негови главни редактори са:

Доц. Ивелин Рахнев - от 2015 година и досега;

Проф. Иван Георгиев - от 2000 година до 2015 година;

Ст. н. с. д-р инж. Георги Николов Георгиевич от 1996 година до 2000 година;

Проф. Иван Хардалов - от 1995 година до 1996 година;

Инж. Свилена Кисьова - от 1990 година до 1995 година;

Доц. Петър Адъров - от 1984 година до 1987 година

Проф. Атанас Червендинев - от 1964 година до 1984 година;

Редакционна колегия - от 1958 година до 1963 година;

К. Пастармаджиев - от 1952 година до 1957 година;

Станка Цекова - от 1950 година до 1951 година;

Редакционен комитет - от 1949 година.

Заглавие на списанието на български - Текстил и облекло.

Заглавие на списанието на английски - Textile and garment magazine.

Издател на списанието е: Научно-технически съюз по текстил, облекло и кожи (НТС по ТОК)

ЕИК: 121111930, BG121111930

Място на издаване - София

Статус на изданието - текущо публикувано с:

ISSN 1310-912X (print) за печатното издание на физически носител;

ISSN 2603-302X (Online) за печатното онлайн издание.

Списание Текстил и облекло, за първи път излиза онлайн под това заглавие през 1996 година с 1-ва книжка - Текстил и облекло, ISSN 1310-912X на интернет адрес <http://www.tok.fnts.bg>.

От 2016 година изданието със същото заглавие Текстил и облекло и същия ISSN 1310-912X излиза на интернет адрес www.tok.fnts.bg.

От 2018 година изданието със същото заглавие Текстил и облекло, и онлайн ISSN 2603-302X излиза на интернет адрес www.bgtextilepublisher.org.

Периодичност: 10 - 12 книжки годишно.

Формат на печатното и на онлайн изданието: А4 с 10 печатни коли (А3), от които 1 кола за цветна корица и 9 черно бели коли за книжното тяло на списанието.

Език на текста: основно на български език, резюметата са на английски език и някои статии са на английски (работен) език за чуждестранните автори.

Тематика според универсалния десетичен класификатор - УДК (UDC):

33, Икономика. Икономически науки.

377, Специално образование. Професионално образование. Професионални училища.

378, Висше образование/ Висши учебни заведения.

677, Текстилна промишленост. Технология на текстилните материали.

678, Промисленост на високомолекулярните вещества. Каучукова промишленост. Пластмасова промишленост.

687, Шивашка промишленост.

745/749, Приложно изкуство. Художествени занаяти. Интериор. Дизайн.

658.512.23, Художествено конструиране (промишлен дизайн).

Интернет адрес на изданието (URL):

URL: www.tok.fnts.bg

www.bgtextilepublisher.org

Предишно заглавие и приемственост на списанието за периода на издаване:

От 1996 досега: Текстил и облекло, ISSN 1310-912X (Print), ISSN 2603-302X (Online);

От 1990 до 1996: Текстилна промишленост, ISSN 1310-8069;

От 1985 до 1987: Лека промишленост и услуги, ISSN 0205-1885;

От 1959 до 1996: Текстилна промишленост, ISSN 0495-0046;

От 1958 до 1958: Лека промишленост. Текстил, ISSN 0455-6208;

От 1957 до 1957: Лека промишленост. Текстилно издание, ISSN C625-9138;

От 1952 до 1957: Лека промишленост, ISSN C617-924X;

От 1949 до 1950: Индустрия: Месечно издание на Министерството на индустрията, ISSN C616-9929.

В заключение на въведението към препечатката на първото текстилно издание два основни въпроса заслужават внимание и могат да послужат за обсъждане и общоприети насоки.

На първо място е научният характер на списанието и неговото международно признание чрез индексирание и реферирание.

Цялостното индексирание на списание Текстил и облекло в световните бази от научни данни, SCOPUS например, предполагат преобладаващото, почти изцяло публикуване на статиите на английски език. За единственото списание по проблемите

на техниката, изкуството, икономиката и обучението в областта на текстила и облеклото, което излиза на български език, и при тези традиции, не може да се оправдае такъв езиков отказ и ограничение. Перспективата е в равновесието, което за първи път е приложено с резюметата и част от статиите, представени на 22-та Национална текстилна конференция от 12 до 14 ноември 2020 в София.

Получените и рецензирани резюмета и статии са изпратени на конферентните сборници на IOP Conference Series: Материалознание и инженерство (MSE), които са индексирани в Scopus, както и EI Compendex и Inspec. За всички статии с тяхното пълно съдържание е предвидено публикуването в списанието, както досега. Това означава реферирание на публикуваните материали в Националната библиотека Св. Св Кирил и Методий, НАЦИД, електронната библиотека на Руската Академия на Науките и др. подобни.

На второ място е издателският режим на списание Текстил и облекло.

От 1949 година, независимо от смяната на наименованията, списанието е издание на Научно-техническият съюз по текстил, облекло и кожи.

В качеството си на издател, сдружението носи отговорността по организацията за събиране на авторски материали, квалифициран състав на редакционната колегия от хабилитирани доктори и финансиране на разпространението.

Списанието и сдружението са неразривно свързани: списанието се нуждае от организационната и финансовата подкрепа на сдружението.

Основната дейност на сдружението е съсредоточена върху издателската дейност, която оставя след себе си трайни материални следи: списание, учебни пособия и монографии.

При такива традиции и настоящото ядро от университетски преподаватели, изследователи и промишлени специалисти можем уверено да се насочим към следващия юбилей.

Сливен, януари 2021
доц. Ивелин Рахнев